NORAKSTS

Lieta Nr. C29580513
SKC–0285/2016

S P R I E D U M S

Rīgā 2016.gada 24.augustā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments šādā sastāvā:
tiesnese referente Z.Pētersone
tiesnese I.Lauka
tiesnesis N.Salenieks
rakstveida procesā izskatīja civillietu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras maza apmēra prasībā pret apdrošināšanas AS „Balva" par apdrošināšanas atlīdzības piedziņu sakarā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras kasācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu.

A p r a k s t o š ā

[1] Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (turpmāk – VSAA) 2013.gada 8.martā cēlusi un 28.martā precizējusi maza apmēra prasību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā pret apdrošināšanas AS (turpmāk – AAS) „Balva", lūdzot piedzīt no atbildētājas valsts pamatbudžetā vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam 320,90 latu apmērā.

Prasībā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] /datums/pie nama Nr. 57 Dzirciema ielā, Rīgā esošās pieturvietas noticis ceļu satiksmes negadījums, kurā gājis bojā gājējs /pers. B/.

[1.2] 2007.gada 5.martā prasītāja, pamatojoties uz /pers. C/ 2007.gada 5.marta iesniegumu vienreizēja pabalsta laulātajam piešķiršanai, pieņēmusi lēmumu Nr. 13480 par vienreizēja pabalsta 320,90 latu apmērā piešķiršanu /pers. C/.

[1.3] Prasītāja 2009.gada 8.decembrī iesniegusi atbildētājai iesniegumu Nr. 53?17/NA/15940 par /pers. C/ piešķirtā vienreizējā pabalsta mirušā laulātajam 320,90 latu apmērā un apbedīšanas pabalsta 320,90 latu apmērā atlīdzināšanu valsts budžetā.

[1.4] Atbildētāja AAS „Balva" 2009.gada 9.decembrī atlīdzinājusi valsts budžetā apbedīšanas pabalstu 320,90 latu apmērā, bet atteikusi vienreizējā pabalsta mirušā laulātajam 320,90 latu apmērā izmaksu, pamatojoties uz biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" Juridiskās komisijas 2009.gada 6.oktobra lēmumu par to, ka šādi pabalsti VSAA nav atlīdzināmi, jo Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (turpmāk – OCTA) likums to neparedz.

[1.5] Atbildētājas atteikums atlīdzināt vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam ir prettiesisks, jo atbilstoši OCTA likuma 24.panta otrajai daļai apdrošinātājs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumus, kas radušies, nodrošinot pensiju un pabalstu izmaksu. Šī panta trešā daļa paredz, ka iepriekšminēto izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību nosaka Ministru kabinets.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" 5.punktu valsts budžeta līdzekļus, kas izlietoti cietušo personu pensijām un pabalstiem vai pensiju un pabalstu izmaksām sakarā ar cietušās personas nāvi, kā arī šo pensiju un pabalstu izmaksas nodrošināšanai, apdrošinātājs atlīdzina valsts budžetam saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras iesniegumu un tam pievienotajiem dokumentiem.

Atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" 37.panta trešajai daļai pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam, pamatojoties uz viņa pieprasījumu, piešķir un izmaksā vienreizējo pabalstu mirušā laulātā divu pensiju apmērā.

[1.6] Ņemot vērā to, ka /pers. B/ nāve ir iestājusies ceļu satiksmes negadījuma izraisīto seku rezultātā un sakarā ar viņa nāvi ticis izmaksāts pabalsts, atbildētājai ir pienākums atlīdzināt valsts budžetā izmaksāto vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam 320,90 latu apmērā. Ja /pers. B/ nebūtu cietis ceļu satiksmes negadījumā, tad VSAA šāds pabalsts nebūtu jāpiešķir.

[1.7] Prasība pamatota ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 1.panta 15.punktu, 18. un 24.pantu, 39.panta sesto daļu, likuma „Par valsts pensijām" 37.panta trešo daļu, Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" 5. un 23.punktu.

[2] Atbildētāja AAS „Balva" iesniegusi rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst turpmāk minēto iemeslu dēļ.

[2.1] OCTA likums neparedz atlīdzināt prasītājas izmaksāto vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam, kas piešķirts saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 37.panta trešo daļu. Apdrošinātājam ir pienākums atlīdzināt tikai tos zaudējumus, kurus paredz OCTA likuma 23.pants, proti, zaudējumus sakarā ar apgādnieka nāvi un cietušās personas apbedīšanu.

[2.2] Atbilstoši likuma „Par valsts pensijām" 37.panta prasībām prasītājai bija jāizmaksā pabalsts mirušā laulātajam neatkarīgi no tā, vai cietušais gājis bojā ceļu satiksmes negadījumā, vai arī citu iemeslu dēļ.

[3] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu VSAA prasība noraidīta.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[3.1] Lietā nav strīda, ka VSAA 2009.gada 8.decembrī vērsusies AAS „Balva" ar iesniegumu par ceļu satiksmes negadījumā cietušajai personai vai saistībā ar tās nāvi citai personai izmaksātā vienreizējā pabalsta mirušā laulātajam un apbedīšanas pabalsta atlīdzināšanu valsts budžetā, lūdzot atlīdzināt /pers. C/ izmaksāto vienreizējo pabalstu 320,90 latu apmērā un apbedīšanas pabalstu 320,90 latu apmērā.

AAS „Balva" atlīdzināja valsts budžetā prasītājas izmaksāto apbedīšanas pabalstu 320,90 latu apmērā, taču pastāv strīds par atbildētājas pienākumu atlīdzināt vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam 320,90 latu apmērā.

[3.2] Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas

apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" 13.punkts noteic, ka tiesības celt prasību pret apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju izbeidzas saskaņā ar OCTA likuma 38.pantu.

Savukārt saskaņā ar OCTA likuma 38.panta trešo daļu personai, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību par tās mantai nodarīto zaudējumu, tiesības celt prasību pret apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju izbeidzas, ja tās nav pieteiktas gada laikā no apdrošināšanas gadījuma (ceļu satiksmes negadījums, kuram iestājoties, paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa) iestāšanās.

[3.3] Minētais 38.pantā noteiktais termiņš ir prekluzīvs termiņš, kurš norobežo laikā noteiktu tiesību pastāvēšanu, proti, pēc tā iestāšanās izbeidzas arī pati tiesība, un likums šāda termiņa atjaunošanu neparedz.

[3.4] Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā termiņš prasības celšanai skaitāms no /datums/(ceļu satiksmes negadījuma dienas), bet prasības pieteikums tiesai nosūtīts 2013.gada 5.martā, prasītāja ir nokavējusi OCTA likuma 38.panta trešajā daļā noteikto prasības celšanas termiņu un līdz ar to ir zaudējusi tiesību prasības kārtībā vērsties pret apdrošinātāju sakarā ar tās atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību.

Tādējādi prasība ir noraidāma un pārējiem lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem nav nozīmes, jo ar prekluzīva termiņa izbeigšanos ir izbeigušās prasītājas tiesības celt prasību pret apdrošinātāju.

[4] Par minēto spriedumu prasītāja VSAA iesniegusi kasācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apjomā.

Kasācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[4.1] Tiesa nepareizi interpretējusi OCTA likuma un Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 normas.

[4.1.1] Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" 13.punkts noteic, ka tiesības celt prasību pret apdrošinātāju vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju izbeidzas saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 38.pantu.

OCTA likuma 38.pants nosaka apdrošināšanas atlīdzības pieprasīšanas kārtību. Šī panta otrā daļa noteic, ka persona, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, iesniedz iesniegumu par apdrošināšanas atlīdzību. Tātad šajā pantā ir noteikti termiņi, kādos ir jāiesniedz iesniegums apdrošinātājam, nevis termiņš, kādā strīdus gadījumos jāvēršas tiesā pret apdrošinātāju.

OCTA likuma 38.panta trešajā un ceturtajā daļā ir noteikti termiņi, kādos personai, kura pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību par tās mantai nodarīto zaudējumu, ir tiesības celt prasību pret apdrošinātāju, proti, viena gada laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās par personas mantai nodarīto zaudējumu, bet trīs gadu laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās dienas par veselībai nodarīto kaitējumu.

[4.1.2] Tā kā VSAA piešķir pakalpojumus sakarā ar veselībai nodarīto kaitējumu, tad termiņš iesniegumu iesniegšanai apdrošinātājiem ir trīs gadi, skaitot no ceļu satiksmes negadījuma dienas.

VSAA ir iesniegusi un apdrošinātāja ir pieņēmusi iesniegumu 2009.gada 8.decembrī, kā arī daļu no pieprasītās summas atbildētāja ir atlīdzinājusi VSAA. Lietā nav strīda, ka iesniegums apdrošinātājai ir iesniegts termiņā; strīds pastāv par to, vai apdrošinātājai jāatlīdzina valsts budžetam vienreizējais pabalsts laulātajam sakarā ar mirušo laulāto.

[4.2] Tiesa kļūdaini konstatējusi, ka termiņš prasības celšanai tiesā ir prekluzīvs termiņš un ka tas ir viens gads, kas skaitāms no /datums/(ceļu satiksmes negadījuma datuma).

OCTA likuma III nodaļas „Zaudējumu novērtēšana un apdrošināšanas atlīdzība" 39.panta piektā daļa noteic, ka, ja trešo personu neapmierina apdrošinātāja lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, tai ir tiesības lūgt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju sniegt atzinumu par minēto lēmumu. Turklāt 39.panta sestā daļa atļauj trešajai personai apdrošinātāja lēmumu pārsūdzēt tiesā arī tad, ja tā neizmanto tiesības lūgt atzinuma sniegšanu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam.

Tātad tiesības vērsties tiesā ir noteiktas likuma 39.panta sestajā daļā, taču, tā kā šajā normā nav noteikts termiņš, ir pamats piemērot Civillikuma 1895.pantā noteikto desmit gadu noilguma termiņu. Saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu tiesības izlietošana, ceļot prasību tiesā, pārtrauc noilgumu, pie kam jau notecējušais laiks vairs nav ieskaitāms un sāk tecēt jauns noilguma termiņš.

[4.3] OCTA likuma 24.panta trešā daļa paredz, ka valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību nosaka Ministru kabinets. No Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" 1.punkta secinām, ka noteikumi nosaka kārtību un apmēru, kādā apdrošinātājs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumus, kas radušies, nodrošinot cietušās personas ārstēšanu, rehabilitāciju, tehnisko palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksu.

OCTA likuma 2.pantā norādīts likuma mērķis – aizsargāt ceļu satiksmes negadījumos cietušo personu intereses. Līdz ar to likumdevēja mērķis ir ar OCTA likumu un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 92 nodrošināt, lai persona, kura ceļu satiksmes negadījuma dēļ ir cietusi zaudējumus, saņemtu apdrošināšanas atlīdzību. Savukārt atlīdzināmie zaudējumi ir uzskaitīti OCTA likuma III nodaļā.

[4.4] OCTA likuma 24.pantā norādīts uz apdrošinātāja pienākumu atlīdzināt valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumus, kas radušies, nodrošinot pensiju un pabalstu izmaksu. VSAA ieskatā likumdevējs, nosakot valsts budžeta līdzekļus, kas atlīdzināmi VSAA, norādījis vispārīgi – pensijas un pabalstus, taču norma neietver visus VSAA pakalpojumus. Tādēļ VSAA ir tiesības prasīt apdrošinātājam atlīdzināt valsts budžeta izdevumus, kas izlietoti cietušo personu apdrošināšanas atlīdzības izmaksām.

Ievērojot minēto, secināms, ka saskaņā ar OCTA likuma 24. un 38.pantu apdrošinātājs atlīdzina visus valsts budžeta līdzekļus, kas samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu veidā, tostarp arī piešķirto vienreizējo pabalstu mirušā laulātajam.

[5] Par kasācijas sūdzību rakstveida paskaidrojumus iesniegusi atbildētāja AAS „Balva", uzskatot kasācijas sūdzību par noraidāmu šādu iemeslu dēļ.

[5.1] VSAA nav saistīta ar tiešu pakalpojumu par veselībai nodarīto kaitējumu, bet gan tā piešķir, aprēķina un izmaksā pensijas un pabalstus jeb administrē sociālās apdrošināšanas budžetu. Tādējādi VSAA neiegūst likumā noteiktās „personas, kura pretendē uz atlīdzību par veselībai nodarīto kaitējumu" statusu, jo ceļu satiksmes negadījumā prasītājai nevar tikt nodarīts kaitējums veselībai. Ievērojot minēto, VSAA prasījums izbeidzās viena gada laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

[5.2] Apdrošinātājam nav jāatlīdzina zaudējumi, kurus likumdevējs nav paredzējis OCTA likumā.

M o t ī v u d a ļ

[6] Pārbaudījis sprieduma likumību attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Augstākās tiesas Civillietu departaments atzīst, ka spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

[7] Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītāja ir nokavējusi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) likuma 38.panta trešajā daļā noteikto prasības celšanas termiņu un līdz ar to ir zaudējusi tiesību prasības kārtībā vērsties pret atbildētāju sakarā ar tās atteikumu atlīdzināt valsts budžetam vienreizējo pabalstu laulātajai sakarā ar otra laulātā nāvi, kas iestājusies ceļu satiksmes negadījuma rezultātā.

Civillietu departaments piekrīt kasācijas sūdzības argumentam, ka tiesa OCTA likuma 38.panta trešo daļu nepareizi iztulkojusi un attiecīgi nepamatoti attiecinājusi uz lietas apstākļiem.

[7.1] OCTA likuma 24.panta otrā daļa noteic, ka apdrošinātājs vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs atlīdzina valsts budžeta un pašvaldību budžetu līdzekļus, kas samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu veidā saistībā ar ceļu satiksmes negadījumā cietušajām personām. Savukārt 24.panta trešā daļa paredz, ka šajā pantā minēto valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību nosaka Ministru kabinets.

Ministru kabinets šo kārtību VSAA pieteikuma apdrošinātājai iesniegšanas un prasības celšanas laikā bija noteicis 2006.gada 31.janvāra noteikumos Nr. 92 „Noteikumi par valsts budžeta un pašvaldību budžetu izdevumu atlīdzināšanas apmēru un kārtību, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju un pabalstu izmaksas" (*sk. noteikumu 1.punktu*).

Minēto noteikumu 5.punkts paredz, ka valsts budžeta līdzekļus, kas izlietoti cietušo personu pensijām un pabalstiem vai pensiju un pabalstu izmaksām sakarā ar cietušās personas nāvi, kā arī šo pensiju un pabalstu izmaksas nodrošināšanai, apdrošinātājs atlīdzina valsts budžetam saskaņā ar VSAA iesniegumu un tam pievienotajiem dokumentiem.

Noteikumu 12.punkts noteic, ka iesniegumus un tiem pievienotos dokumentus par apdrošināšanas atlīdzības pieprasījumu apdrošinātājs izskata to iesniegšanas secībā. Lēmumu par valsts budžeta vai pašvaldību budžeta izdevumu atlīdzināšanu apdrošinātājs pieņem saskaņā ar OCTA likuma 39.pantu. Pēc lēmuma pieņemšanas un apdrošināšanas atlīdzības iemaksas valsts budžetā vai pašvaldības budžetā apdrošinātājs informē apdrošināšanas atlīdzības pieprasītāju, norādot cietušās personas vārdu, uzvārdu un personas kodu, kā arī valsts budžetā vai pašvaldības budžetā iemaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmēru.

Savukārt noteikumu 13.punkts paredz, ka tiesības celt prasību pret apdrošinātāju izbeidzas saskaņā ar OCTA likuma 38.pantu.

Tātad Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumos Nr. 92 ir ietvertas norādes par nepieciešamību piemērot arī OCTA likuma 38. un 39.pantu.

[7.2] Saskaņā ar OCTA likuma 38.panta „Apdrošināšanas atlīdzības pieprasīšanas kārtība" otro daļu persona, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību, iesniedz iesniegumu par apdrošināšanas atlīdzību. 38.panta trešā daļa, ar kuru tiesa pamatojusi prasības noraidīšanu, noteic, ka personai, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību par tās mantai nodarīto zaudējumu, tiesības celt prasību pret apdrošinātāju izbeidzas, ja tās nav pieteiktas gada laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās. Savukārt saskaņā ar 38.panta ceturto daļu personai, kura pretendē saņemt apdrošināšanas atlīdzību par nodarīto veselības kaitējumu, tiesības celt prasību pret apdrošinātāju izbeidzas, ja tās nav pieteiktas triju gadu laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās.

Lai gan OCTA likuma 38.panta trešā un ceturtā daļa ietver frāzi „celt prasību", no 38.panta nosaukuma, no šī panta konstrukcijas un satura kopumā, kā arī trešajā un ceturtajā daļā esošajiem vārdiem „tiesības (..) izbeidzas, ja tās nav pieteiktas gada laikā no apdrošināšanas gadījuma iestāšanās" secināms, ka šīs normas nosaka kārtību, kādā personas, kuras pretendē uz apdrošināšanas atlīdzību, pieprasa šādu atlīdzību (iesniedz pieteikumu) apdrošinātājam, nevis ceļ prasību tiesā.

Proti, OCTA likuma 38.panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktie termiņi attiecināmi uz atlīdzības pieteikuma iesniegšanu apdrošinātājam, nevis uz prasības pieteikuma iesniegšanu tiesā.

[7.3] Kā pareizi norādīts kasācijas sūdzībā, lietā nebija strīda par to, ka VSAA iesniegums apdrošinātājai bija iesniegts termiņā, jo apdrošinātāja ir pieņēmusi VSAA iesniegumu un daļu no pieprasītās summas arī ir atlīdzinājusi, savukārt atteikums pamatots sakarā ar pušu strīdu pēc būtības – par to, vai apdrošinātājai jāatlīdzina valsts budžetam vienreizējais pabalsts laulātajam sakarā ar otra laulātā nāvi.

[7.4] OCTA likuma 39.panta „Lēmums par apdrošināšanas atlīdzību" pirmā daļa paredz apdrošinātāja pienākumu triju mēnešu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas, bet ne vēlāk kā mēneša laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas pieņemt lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Arī jau iepriekšminētais Ministru kabineta 2006.gada 31.janvāra noteikumu Nr. 92 12.punkta otrais teikums „Lēmumu par valsts budžeta vai pašvaldību budžeta izdevumu atlīdzināšanu apdrošinātājs (..) pieņem saskaņā ar OCTA likuma 39.pantu" norāda uz 39.panta piemērošanu gadījumiem, kad VSAA iesniegusi šo Ministru kabineta noteikumu 5.punktā minēto iesniegumu.

Saskaņā ar OCTA likuma 39.panta piekto daļu, ja trešo personu neapmierina apdrošinātāja lēmums par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, tai ir tiesības lūgt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju sniegt atzinumu par minēto lēmumu. Pārbaudot trešās personas sūdzību pēc būtības, Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu, kuram ir rekomendējošs raksturs.

Savukārt 39.panta sestā daļa noteic, ka trešā persona apdrošinātāja lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu var pārsūdzēt tiesā arī tad, ja tā neizmanto tiesības lūgt Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroju sniegt atzinumu par minēto lēmumu.

Līdz ar to konkrētajā gadījuma, kā tas pamatoti norādīts arī prasītājas kasācijas sūdzībā, trešās personas tiesības vērsties tiesā, ja to neapmierina apdrošinātāja atteikums izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ir noteiktas OCTA likuma 39.panta sestajā daļā.

[7.5] Ņemot vērā minēto, Civillietu departaments atzīst, ka pirmās instances tiesa kļūdaini uz lietas faktiskajiem apstākļiem attiecinājusi 38.panta trešo daļu un attiecīgi nepamatoti prasību noraidījusi uz tā pamata, ka prasītāja ir nokavējusi OCTA likuma 38.panta trešajā daļā noteikto prasības celšanas termiņu.

[8] Civillietu departamenta ieskatā iepriekš izklāstīto argumentu kopums ļauj secināt, ka konstatētie trūkumi materiālo tiesību normu piemērošanā vērtējami kā tādi, kas varēja novest pie lietas nepareizas izspriešanas. Tas dod pamatu sprieduma atcelšanai.

[9] Pārējie kasācijas sūdzības argumenti attiecas uz lietas būtību, proti, pamato prasības apmierināšanu. Augstākās tiesas Civillietu departamentam nav pamata dot tiem vērtējumu, jo pirmās instances tiesa lietu pēc būtības vēl nav izskatījusi.

R e z o l u t ī v ā

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, 475.pantu, Augstākās tiesas Civillietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 12.novembra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente (*paraksts*) Z.Pētersone

Tiesnese (*paraksts*) I.Lauka

Tiesnesis (*paraksts*) N.Salenieks

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu departamenta tiesnese Z.Pētersone

Rīgā 2016.gada 24.augustā